

Матрос Ольга Олександрівна
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ВИКОРИСТАННЯ «SOFT SKILLS» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ФАХІВЦІВ

Процеси глобалізації, зумовлені переходом людства від індустріального суспільства до інформаційного, спонукають розвиток нових тенденцій в освіті, створення сучасних освітніх технологій пошуку альтернативних форм освіти, інноваційної стратегії навчання й виховання, розгляду освіти в контексті культури і творчості тощо. Іншими словами, йдеться про фундаментальну зміну стратегічних цілей освіти і перехід до її антропоцентричної, гуманістичної моделі, про становлення нової освітньої парадигми та інноваційних методів навчання, що можливо лише за оновлення форм та методів керування освітніми процесами.

Останні дослідження ринку праці відображають помітну тенденцію значної зацікавленості роботодавців до «soft skills» у роботошукачів. В Україні поняття «soft skills» є відносно новим і достатньою мірою недослідженим. Тож розгляд питання розвитку «м'яких» навичок студентів під час їх навчання в університеті надзвичайно актуальне.

Метою статті є аналіз механізмів оволодіння «м'яких» навичок під час навчання майбутніх фахівців соціальної сфери.

Термін «soft skills» найчастіше при перекладі визначають як «м'які» навички (компетенції), проте зустрічаються й інші переклади, наприклад, людські або уніфіковані. «Soft skills» – соціологічний термін, який відноситься до емоційного інтелекту людини, свого роду перелік особистих характеристик, які так або інакше пов'язані з ефективною взаємодією з іншими людьми. Це навички, прояв яких достатньо важко виявляти, безпосередньо визначати, перевіряти, наочно демонструвати. До цієї групи належать індивідуальні, комунікативні та управлінські навички. Поняття «soft skills» пов'язане з тим, яким чином люди взаємодіють між собою, тобто «м'які» навички рівною мірою необхідні як для повсякденного життя, так і для роботи. За даними досліджень, професійну успішність визначають саме «soft skills». Для кар'єрного зростання потрібно починати їх застосовувати з самого нижчого рівня, зокрема, під час навчання у ЗВО [1, с. 162–163].

Але, соціальний працівник – це посуті висококваліфікований фахівець, для якого головне – вміння, бажання йти до людей, виявляти добросовісність та «внутрішній контроль», знаходити форми спілкування, причому на різних рівнях.

Соціальний працівник повинен уміти виявляти соціальну проблему, встановлювати її причини, а потім сприяти її вирішенню. Він допомагає людям, які опинилися у скрутній життєвій ситуації, почувати себе повноцінними членами суспільства. Ці найважливіші особисті якості для майбутнього соціального працівника прищеплюються та оволодівають ними під час навчання у ЗВО.

Так, дослідниця О. Коваленко у своїй статті, опираючись на погляди Ю. Бойчук, зазначає: «в умовах вищої професійної освіти на особливу увагу заслуговує набуття майбутнім спеціалістом професійної компетентності – якості високопрофесійного працівника, здатного максимально реалізовувати себе конкретних видах трудової діяльності, здатного адаптуватися до умов, які змінюються разом із ринковим механізмом, що управляє професійною мобільністю, плануванням професійного зростання та професійною самореалізацією. На думку О. Коваленко, найбільш влучне визначення дав С. Горобець, який вважає, що професійна компетентність – комплекс професійних та особистісних якостей фахівця, інтегративний показник ступеня оволодіння професійними знаннями, вміннями, навичками, поєднання професійного досвіду та особистісних компетентностей (креативності, готовності до постійного саморозвитку, самовдосконалення), що дозволяє вирішувати як звичні, так і не типові проблемні виробничі задачі на високому професійному рівні» [2, с. 82].

Деякі дослідники вважають, що «Професіоналізм фахівця із соціальної роботи включає: здатність аналізувати ситуацію, правильно її сприймати, брати до уваги всі існуючі альтернативи та робити необхідний вибір; уміння встановлювати контакт з людьми, здійснювати диференційований підхід до клієнтів; здібність управляти діяльністю соціальної служби, використовувати в соціальної роботі технології проектування, моделювання та інші.

Отже, у ЗВО надають ті професійні якості майбутнім соціальним працівникам, які дещо дотичні до «м'яких» навичок «soft skills», що надалі будуть корисними їм під час працевлаштування та гідному виконанню своїх професійних обов'язків.

Список використаної літератури

1. Коваль К.О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування / К.О. Коваль // Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2015. № 2. С. 162–167.
2. Коваленко О. Структура професійної компетентності сучасних фахівців // Актуальні проблеми сучасної соціології, соціальної роботи та професійної підготовки фахівців: матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 16 вересня 2016 р.) / за ред. проф. І.В. Козубовської, проф. Ф.Ф. Шандора. Ужгород, 2016. С. 80–82.